

Mae fersiwn Saesneg o'r ddogfen hon ar gael.

Gweithdrefn Camarfer a Chamweinyddu

Cwmpas a Diben y Weithdrefn

Mae'r weithdrefn hon ar gyfer ein dysgwyr sydd wedi cofrestru ar raglenni neu gyrsiau, cymwysterau neu unedau a gymeradwywyd o fewn y DU, neu'r tu allan iddi, ac sydd ynghlwm â chamarfer posib neu honedig. Mae hefyd ar gyfer staff sydd ynghlwm â chamarfer posib neu honedig.

Mae'n amlinellu'r broses y mae'n rhaid i'r Coleg a'r dysgwyr ei dilyn wrth adrodd am achosion o gamarfer posib neu honedig, a'n cyfrifoldeb ni o ran delio gyda'r mathau hyn o achosion. Mae hefyd yn gosod y camau gweithredol rydym yn eu dilyn wrth adolygu'r achosion.

Cyfrifoldebau'r Coleg

Mae'n bwysig bod yr holl staff sy'n rheoli, asesu a sicrhau ansawdd ein cymwysterau yn gwbl ymwybodol o gynnwys y polisi, a bod gan y Coleg drefniadau ar waith i atal ac archwilio unrhyw achosion o gamarfer posib neu honedig.

Bydd y weithdrefn hon ar gael i'r holl staff perthnasol a'r holl ddysgwyr drwy hyfforddiant a chynefino. Bydd staff Ansawdd allweddol, megis Prif Swyddogion Sicrhau Ansawdd Mewnol (IQA) a Swyddogion Sicrhau Ansawdd Mewnol (IQAs), yn cwblhau hyfforddiant arbennig ar weithdrefnau eu sefydliadau dyfarnu perthnasol.

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

Ym mhob achos bydd y Coleg yn dilyn y canllawiau ar gamarfer gan y sefydliad dyfarnu perthnasol.

Diffiniadau o Gamarfer

Mae 'Camarfer', **sy'n cynnwys camweinyddu a diffyg cydymffurfio**, yn golygu unrhyw weithgaredd neu arfer sy'n mynd yn groes i reoliadau yn fwriadol, ac yn peryglu cywirdeb y broses asesu fewnol neu allanol a/neu ddilysrwydd tystysgrifau. Mae'n ymwneud ag unrhyw weithredoedd bwriadol, esgeulustod, diffygion neu arferion eraill sy'n peryglu, neu a allai beryglu:

- y broses asesu
- cywirdeb cymhwyster a reolir
- dilysrwydd canlyniad neu dystysgrif
- enw da a chredadwyaeth y Coleg

Gall camarfer gynnwys ystod o faterion, o fethu â chynnal cofnodion neu systemau priodol, i ffugio cofnodion yn fwriadol er mwyn hawlio tystysgrifau. Mae hefyd yn cynnwys unrhyw weithgaredd neu arfer sy'n arwain at ddiffyg cydymffurfiaeth â rheoliadau a gofynion gweinyddol, yn ogystal â gwneud camgymeriadau parhaus neu waith gweinyddol gwael.

Mae **camweinyddu** yn cael ei ddiffinio fel unrhyw weithgaredd, arfer neu esgeulustod sy'n arwain at ganolfan neu ddysgwr yn methu â chydymffurfio â rheoliadau a gofynion gweinyddol. Er enghraifft, camgymeriadau parhaus neu weinyddiaeth wael sy'n arwain at ganolfan yn methu â chadw cofnodion priodol ar gyfer asesiadau dysgwr.

Dyma rai enghreifftiau o gamarfer:

- methu â gwneud gwaith asesu, cymedroli neu sicrhau ansawdd mewnol yn unol â gofynion y Coleg a gofynion y Sefydliad/au Dyfarnu
- methu'n fwriadol â glynu wrth weithdrefnau cofrestru ac ardystio dysgwyr y Coleg
- methu'n fwriadol â glynu'n barhaol wrth ofynion cymeradwyo cymwysterau a/neu ganolfan y Coleg, neu weithredoedd a neilltuir i'r ganolfan

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

- methu â chynnal cofnodion priodol y gellir eu harchwilio e.e. hawliadau ardystio a/neu ffugio tystiolaeth
- hawliad(au) ffug neu anghywir ar gyfer tystysgrifau
- cadw gwybodaeth yn fwriadol oddi wrthym ni, sy'n hanfodol ar gyfer cynnal cywirdeb, sicrhau ansawdd a safonau cymwysterau
- cyd-dwylo neu ganiatáu cyd-dwylo mewn arholiadau/asesiadau
- dysgwyr yn parhau i weithio at gwblhau cymhwyster ar ôl gwneud hawliadau ardystio
- cofrestriadau hwyr gan ddysgwyr (anaml a pharhaus)
- oedi afresymol o ran ymateb i geisiadau a/neu gyfathrebiadau gan y Coleg
- cadw gwybodaeth oddi wrthym ni, yn fwriadol neu drwy ei hepgor, sy'n ofynnol i ddiogelu'r Coleg
- llên-ladrad gan ddysgwyr/staff
- copïo gwaith dysgwr arall (yn cynnwys defnyddio TGCh i wneud hynny).

Y Broses ar gyfer Gwneud Honiad o Gamarfer:

- Mae'n rhaid i unrhyw un sy'n adnabod neu'n cael gwybod am achosion posib neu honedig o gamarfer hysbysu'r Pennaeth Cynorthwyol, Ansawdd, Addysgu a Dysgu ar unwaith yn ysgrifenedig. Pryd bynnag sy'n bosib, mae'n rhaid i bob honiad gynnwys:
 - enw'r dysgwr, ei rif adnabod a'i rif cofrestru
 - enw a swydd yr aelod o staff - os ydyw'n rhan o'r achos
 - manylion y cwrs/cymhwyster yr effeithiwyd arno, neu natur y gwasanaeth yr effeithiwyd arno
 - natur y camarfer posib neu honedig, a manylion cysylltiedig
- Yna, bydd y Pennaeth Cynorthwyol, Ansawdd, Addysgu a Dysgu yn penodi swyddog archwilio, nad oes ganddo ddiddordeb personol yng nghanlyniad yr archwiliad, i wneud yr archwiliad cyntaf. Bydd hyn yn digwydd yn unol â rheoliadau'r sefydliad dyfarnu perthnasol.

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

Cyfrifoldeb am yr Archwiliad

- Yn unol â gofynion rheoliadol, bydd pob achos posib neu honedig o gamweinyddu yn cael ei archwilio'n syth gan y Pennaeth Cynorthwyol a/neu Bennaeth Ansawdd er mwyn sefydlu a oes camarfer wedi digwydd, a byddant yn dilyn y camau rhesymol i atal unrhyw effaith niweidiol o ganlyniad i'r digwyddiad, fel y diffiniwyd gan Ofqual/Cymwysterau Cymru.
- Bydd y Coleg yn cydnabod bod honiad wedi'i gyrraedd gan unigolyn cyn pen 3 diwrnod gwaith, fel sy'n briodol.
- Bydd y Pennaeth Cynorthwyol a/neu'r Pennaeth Ansawdd yn gyfrifol am sicrhau bod yr archwiliad yn cael ei wneud ar unwaith, yn effeithiol, yn unol â'r gweithdrefnau a amlinellwyd gan y sefydliad dyfarnu, a bydd yn penodi aelod perthnasol o staff i arwain yr archwiliad, er mwyn sefydlu a oes camarfer neu gamweinyddu wedi digwydd ai peidio. Yna, bydd hyn yn cael ei adolygu, ynghyd ag unrhyw dystiolaeth ategol a dderbyniwyd, neu a gasglwyd gan y Coleg.

Hysbysu Parhŷon Perthnasol

- Hysbysir y sefydliadau dyfarnu perthnasol yn unol â'u gweithdrefnau.
- Yn unol â gweithdrefnau sefydliad dyfarnu, bydd y Pennaeth Cynorthwyol a/neu'r Pennaeth Ansawdd yn hysbysu'r awdurdodau rheoleiddio priodol os yw'r Coleg yn credu bod camarfer wedi digwydd, a allai annilysu dyfarniad cymhwyster, neu os allai effeithio ar sefydliad dyfarnu arall.
- Os allai'r honiad effeithio ar sefydliad dyfarnu arall a'i ddarpariaeth, byddwn hefyd yn ei hysbysu yn unol â'r gofynion a'r rhwymedigaethau rheoleiddio a osodwyd gan y rheolydd, sef Ofqual/Cymwysterau Cymru. Os nad oes gennym fanylion y sefydliadau a allai gael eu heffeithio, byddwn yn gofyn i Ofqual/Cymwysterau Cymru ein helpu ni i adnabod y parhŷon perthnasol y dylid eu hysbysu.

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

Amserlenni Archwilio a'r Broses Grynhoi

- Bydd y Coleg yn ceisio gweithredu a datrys pob cam o'r archwiliad cyn pen 10 diwrnod gwaith ar ôl i'r honiad ddod i law.
- Prif egwyddor pob ymchwiliad yw cynnal archwiliadau yn deg, yn rhesymol ac yn gyfreithiol, a sicrhau bod yr holl dystiolaeth berthnasol yn cael ei hystyried yn ddiduedd. Drwy wneud hyn, bydd archwiliadau'n seiliedig ar y nodau canlynol:
 - Deall y ffeithiau sy'n gysylltiedig â honiadau er mwyn pennu a oes unrhyw anghysondebau wedi digwydd ai peidio
 - Adnabod achos yr anghysondebau, a phawb a oedd ynghlwm â nhw
 - Adnabod graddfa'r anghysondebau
 - Gwerthuso unrhyw weithred sydd wedi'i gwneud eisoes
 - Pennu a oes angen cymryd camau adferol er mwyn lleihau'r risg i ddysgwyr cofrestredig presennol, ac i warchod cywirdeb y Coleg a'r cymhwyster/au
 - Adnabod unrhyw batrymau neu dueddiadau niweidiol.
- Efallai y bydd yr archwiliad yn cynnwys cais am ragor o wybodaeth gan bartïon perthnasol a/neu gyfweiliadau gyda phersonél sydd ynghlwm â'r archwiliad. Felly, byddwn yn:
 - Sicrhau bod yr holl ddeunydd a gasglwyd fel rhan o archwiliad yn cael ei gadw'n ddiogel
 - Os yw archwiliad yn arwain at annilysu tystysgrifau, erlyniad troseddol neu sifil, bydd yr holl gofnodion a dogfennaeth wreiddiol sy'n gysylltiedig â'r achos yn cael eu cadw nes bod yr achos ac unrhyw apeliadau wedi cael eu clywed, ac am bum mlynedd ar ôl hynny
 - Disgwylir i'r holl bartïon gydweithredu'n llawn gyda ni, boed ydynt yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol gysylltiedig â'r archwiliad.

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

- Rydym yn cadw'r hawl i gadw canlyniadau neu dystysgrifau dysgwr a/neu garfanau, boed hynny wrth gael hysbysiad am achos o gamarfer honedig neu wirioneddol a/neu ar unrhyw adeg yn ystod yr archwiliad.
- Os bydd aelod o staff y Coleg, neu Gydymaith y Coleg dan archwiliad, mae gennym yr hawl i'w wahardd, neu roi dyletswyddau eraill iddo, nes bod yr archwiliad wedi'i gwblhau, yn unol â'r Polisi AD.
- Drwy gydol yr archwiliad, bydd ein Pennaeth Cynorthwyol a/neu Bennaeth Ansawdd yn gyfrifol am oruchwylio gwaith y fîm archwilio, i sicrhau bod y broses gywir yn cael ei dilyn, bod y dystiolaeth briodol wedi'i chasglu a'i hadolygu, ac am gyd-drafod gyda pharffïon allanol perthnasol a'u diweddaru.

Adroddiad o'r Archwiliad

- Yn dilyn archwiliad, bydd y Pennaeth Cynorthwyol a/neu'r Pennaeth Ansawdd yn cynhyrchu adroddiad ar gyfer yr holl parffïon. Bydd y Coleg yn sicrhau bod yr adroddiad ar gael i'r parffïon perthnasol, a'r awdurdodau rheoliadol ac asiantaethau allanol eraill, fel sy'n ofynnol.
- Os mai trydydd parti/parti annibynnol a roddodd wybod i ni am achos posib neu honedig o gamarfer, bydd y Coleg hefyd yn rhannu'r canlyniad â nhw – fel arfer cyn pen 10 diwrnod gwaith ar ôl gwneud ein penderfyniad – ac felly, mae gennym yr hawl i gadw rhai manylion rhag ofn y byddai datgelu'r wybodaeth honno yn tramgwyddo ein dyletswydd i gadw cyfrinachedd neu unrhyw ddyletswydd gyfreithiol arall.
- Os yw'n archwiliad mewnol yn erbyn aelod o staff y Coleg, rhennir yr adroddiad gyda'r rheolwyr mewnol perthnasol a'r adran AD. Bydd unrhyw benderfyniadau i ddechrau gweithdrefnau disgyblu yn cael eu gwneud yn unol â gweithdrefnau disgyblu'r Coleg.

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

Canlyniadau'r Archwiliad

- Os bydd archwiliad yn cadarnhau bod camarfer wedi digwydd, byddwn yn ystyried y camau i'w cymryd er mwyn:
 - lleihau'r risg i onestrwydd ardystio nawr ac yn y dyfodol
 - cynnal hyder y cyhoedd yn narpariaeth a dyfarniad cymwysterau
 - annog eraill i beidio â chyflawni achos o gamarfer cyffelyb
 - sicrhau nad oes unrhyw beth wedi ei elwa o beryglu ein safonau.
- Gall y camau y byddwn yn eu cymryd gynnwys:
 - cyflwyno camau er mwyn mynd i'r afael â'r digwyddiad o gamarfer, a'i atal rhag digwydd eto
- Mewn achosion lle ystyrir bod tystysgrifau yn annilys, rhaid egluro i'r sefydliad dyfarnu perthnasol a'r awdurdodau rheoleiddio pam eu bod nhw'n annilys, ac unrhyw gamau y dylid eu cymryd ar gyfer ailasesu a/neu dynnu'r tystysgrifau yn ôl. Byddwn hefyd yn dweud wrth y dysgwyr sydd wedi cael eu heffeithio pa gamau rydym yn eu cymryd, ac nad yw eu tystysgrifau gwreiddiol yn ddilys, a phryd bynnag sy'n bosib, gofyn iddynt ddychwelyd y tystysgrifau annilys i'r Coleg
- rhannu ein canlyniadau gyda thrydydd partïon perthnasol (e.e. yr Adran Addysg a Sgiliau, Cyngor y Gweithlu Addysg), rhag ofn eu bod nhw angen cymryd camau priodol mewn perthynas â'r ganolfan
- Yn ychwanegol at yr uchod, bydd y Pennaeth Cynorthwyol, Ansawdd, Addysgu a Dysgu yn cofnodi unrhyw argymhellion sy'n codi o'r archwiliad, ac yn rhannu'r rhain gyda'r Llywodraethwyr a'r Bwrdd Safonau Ansawdd i helpu i atal yr un digwyddiad o gamarfer rhag digwydd eto.

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24

Polisiau Cysylltiedig

- Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth
- Polisi Ansawdd
- Polisi Cwynion a Chanmolïaeth
- Polisi Llên-ladrad
- Polisi Chwythu'r Chwiban

Gweithdrefnau Cysylltiedig

- Gweithdrefn Asesu ac Apelio
- Gweithdrefn Gwyno
- Gweithdrefn Sicrhau Ansawdd Mewnol (IQA)
- Gweithdrefn chwythu'r chwiban

Lleoliad y Weithdrefn a Mynediad Ati

Mae'r polisi hwn ar gael ar wefan y coleg, ac efallai na fydd yn gyfredol wedi'i argraffu.

Mae fersiwn Saesneg o'r ddogfen hon ar gael.

Dyddiad cymeradwyo: 15 Ebrill 2016

Cymeradwywyd gan: Bwrdd Safonau Ansawdd

Dyddiad adolygu: 15 Medi 2024

Rheolwr sy'n Gyfrifol: Pennaeth Cynorthwyol Ansawdd, Addysgu a Dysgu

Arweinydd Gweithredol: Is-Bennaeth Ansawdd a Thaith y Dysgwr

Hygyrch i Fyfyrwyr: Ydy

Rhif Adolygiad:	4
Dyddiad Adolygu Diwethaf:	9/22
Dyddiad Adolygu Nesaf:	9/24